

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายประจวบ โลแก้ว

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ. ดร. หทัยกาญจน์ เชาวนพูนผล

ประธานกรรมการ

อ. ดร. พักตร์วิภา สุวรรณพรหม

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงความคิดเห็นที่มีต่อมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 240 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกันยายน 2552 โดยใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน t-test และ one-way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 13.7 ปี (± 7.6 ปี) เหตุผลในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกคือ เพื่อการเข้าสังคม ร้อยละ 39.6 รองลงมาได้แก่ เพื่อนชวน ร้อยละ 32.9 และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78.8 จะดื่มในช่วงเวลาหลังเลิกงานหรือก่อนอาหารเย็น โดยร้อยละ 80.0 ของกลุ่มตัวอย่างมักจะดื่มกับเพื่อน และ โอกาสที่ดื่มคืองานประเพณีต่างๆ ร้อยละ 76.6 มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานวันอาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 72.1 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งในการดื่มของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 81 บาท (± 55 บาท) และพบว่า ร้อยละ 50.0 ของกลุ่มตัวอย่างยังคงดื่มในปริมาณเท่าเดิมหลังจากดำรงตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุข ปริมาณการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ พบว่า ร้อยละ 51.5 ดื่มในปริมาณ 1 - 2 ดื่มมาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างดื่มในปริมาณ 10 ดื่มมาตรฐานขึ้นไป ร้อยละ 12.1 และพบว่าร้อยละ 65.0 มีระดับการดื่มแบบที่มีความเสี่ยงต่ำ กลุ่มตัวอย่างมากกว่า ร้อยละ 50 เห็นด้วยกับมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ การมีโรคประจำตัว สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ปัจจัยนำ คือ ความเชื่อและค่านิยม ปัจจัยเอื้อคือ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยเสริมคือ เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน ความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value <0.05)

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการรณรงค์ป้องกันหรือลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

Independent Study Title Behavior and Factors Affecting Alcohol Drinks Consumption of Village Health Volunteers in Doi Tao District, Chiang Mai Province

Author Mr. Prachuab Lokaew

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Hathaikan Chowwanapoonpohn Chairperson

Dr. Puckwipa Suwannaprom

Member

ABSTRACT

This descriptive study aims to examine alcohol consumption behavior and factors affecting alcohol consumption behavior of village health volunteers in Doi Toa district, Chiang Mai province. Samples were 240 village health volunteers who drinking alcohol. They were chosen by stratified random sampling. Data collection was conducted in September 2009. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, t-test and one way ANOVA.

The finding shown that the average year of alcohol consumption was 13.7 years (± 7.6 years). First two reasons for their first time drink was to sociality (39.6%) and to be invited by friends (32.9%). The 78.8 % of study sample drank after work and 80% drank with friends. About seventy - six percent of study sample drank on traditional day's party and 72.1% drank on village health volunteer's day. Average cost per time of drinking is 81 bath (± 55 bath). After being Village Health Volunteers, fifty percent of study sample still drink the same amount of alcohol. The study show that 51.5% of study sample drank 1-2 standard drink per time and 12.1% drank

more than 10 standard drinks per time. Sixty - five of study sample drank at low risk level. More than 50 % of them agreed with alcohol drinking controlling regulations.

The studies show that three factors were related to alcohol consumption. First personal factor included the gender, congenital disease, marital status, income and duration on village health volunteers position. Second, predisposing factors included beliefs and values. Finally enabling factor included access to alcohol, friend or colleague and attitude towards alcohol drinking control. These factors found to be significantly associated with alcohol consumption at $p < 0.05$.

The results of the study can be used as the basic information for reducing alcohol consumption among village health volunteers.